

Deze 7 maatregelen zien we graag terug in de verkiezingsprogramma's

Position paper: input verkiezingsprogramma's 2023

We merken dagelijks de gevolgen van de inrichting van ons economisch systeem. Onze natuur en maatschappij staan hierdoor hevig onder druk. MVO Nederland gelooft in een economie die aangepast is aan de grenzen van die natuur en maatschappij. Zo'n duurzame economie is niet alleen goed voor onze natuur en het tegengaan van klimaatverandering, maar bevordert ook de sterke positie van Nederland als innovatieland en de toekomstbestendigheid van ondernemingen en banen.

Als duurzaam bedrijfennetwerk met circa 2.000 partners ondersteunt en stimuleert MVO Nederland bedrijven dagelijks om aan een duurzame economie te werken. Daarnaast willen we duurzaam ondernemen de standaard maken in beleid. In deze position paper vind je zeven maatregelen die we hopen terug te zien in de verkiezingsprogramma's, de formatie en het werk van de nieuwe Tweede Kamerleden.

1. Ondersteun bedrijven om transparant te zijn over hun bedrijfsimpact en zorg voor handhaving

Europese wetgeving (CSRD) vereist van steeds meer bedrijven rapportage over niet-financiële zaken als CO₂-uitstoot, biodiversiteit en arbeidsomstandigheden. Een goede stap richting meer transparantie. Het is belangrijk dat bedrijven zich hier goed op kunnen voorbereiden en dat ook wordt gekeken naar het doorwerkeffect. Zo hoeft het mkb niet te voldoen aan de CSRD, maar krijgen deze bedrijven wel vragen van andere bedrijven omdat zij bijvoorbeeld toeleverancier zijn. Wij pleiten er dus ook voor dat bedrijven die niet onder de wet vallen ook ondersteuning moeten krijgen. Zorg tenslotte voor effectieve handhaving om te voorkomen dat deze wet een papieren tijger wordt.

2. Geef als overheid het goede voorbeeld in het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid.

De overheid koopt jaarlijks voor 100 miljard euro aan producten en diensten in. Deze zijn nog lang niet altijd [duurzaam](#). En dus pleiten wij ervoor dat duurzaam inkopen de standaard wordt. En dat deze standaard wordt gestimuleerd in het bedrijfsleven. Dit door duurzame criteria als CO₂, biodiversiteit en circulariteit op te nemen als zwaarwegend onderdeel van het selectie- en gunningsproces bij inkoop en aanbestedingen.

Overheidsinkopers moeten hierbij motiveren wanneer en waarom ze géén rekening houden met mens en natuur. Dit maakt de overheid 'launching customer' van duurzame producten en diensten en is zo een voorbeeld voor het bedrijfsleven.

3. Stel een systeem van echte prijzen in dat de maatschappelijke en milieukosten van producten en diensten meerekent in de prijs.

Producten die goedkoop op de markt komen wentelen de maatschappelijke kosten vaak af op mens en milieu, in binnen- en buitenland. Terwijl duurzame ondernemers vaak meer kosten maken door bijvoorbeeld gerecyclede grondstoffen te gebruiken of te investeren in

duurzame productieprocessen en ketens. Zij ervaren een ongelijk speelveld. Fiscale maatregelen, heffingen en verlagingen maken duurzame producten voordeliger en niet-duurzame producten duurder, waardoor de vervuiler uiteindelijk betaalt. [Een belastingverschuiving van arbeid naar grondstoffen en uitstoot](#) maakt nieuw produceren duurder en hergebruik en reparatie goedkoper. Zo wordt duurzaam ondernemen aantrekkelijker gemaakt.

4. Maak bedrijven verantwoordelijk voor de effecten van hun bedrijfsactiviteiten op maatschappij en natuur in hun hele keten.

Bedrijven die eerlijke prijzen hanteren in hun waardeketen en de risico's op het gebied van milieuvervuiling en arbeidsomstandigheden tegengaan, hebben een (financieel) nadeel ten opzichte van bedrijven die geen verantwoordelijkheid nemen. Zij vragen dan ook expliciet om wetgeving, voor een gelijk speelveld. Ons advies: stel via wetgeving minimumstandaarden voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hanteer hierbij de internationaal geaccordeerde [OESO-richtlijnen](#) als ondergrens. Als aankomende Europese wetgeving (CSDD) niet voldoet, scherp deze dan op nationaal niveau aan.

5. Kies voor structurele duurzame oplossingen voor onze energievoorziening en bouw de afhankelijkheid van fossiel af.

Prioriteer toekomstbestendige technologieën die geen 'lock-in' van fossiele brandstoffen veroorzaken. Om innovatie aan te jagen, werken strenge normen beter dan subsidie, blijkt uit [onderzoek](#). Subsidies om te verduurzamen zonder strenge regels aan de fossiele kant, kunnen bovendien [slecht uitpakken](#). Ons advies: stel duurzame normen per sector om innovatie en opschaling van duurzame technieken te stimuleren. Breng beleidsmaatregelen en subsidies in kaart die een negatieve impact hebben op het klimaat en biodiversiteit. En stel een duidelijk tijdsplan in om deze af te bouwen. Overheidsbeleid dat perspectief biedt en keuzes maakt voor de lange termijn geeft bedrijven duidelijkheid waar zij wel en niet in investeren.

6. Stel een langetermijnvisie op voor het versterken van de biodiversiteit

Bepaal duidelijke doelen, minimumeisen en subsidies. Beloon bedrijven die een positieve impact op de natuur hebben en stimuleer natuurinclusieve innovaties. Help boeren om te schakelen naar natuurlijke landbouw door hiervoor het Transitiefonds in te zetten en stimuleer netwerkverbindingen en ketensamenwerking. Werk samen met andere sectoren om de omschakeling van boeren te combineren met de vraag naar natuurinclusieve teelt van biograndstoffen als basis voor biobased toepassingen in de bouw, chemie en textiel.

7. Maak circulair ondernemen eenvoudiger en aantrekkelijker.

Stel concrete, afrekenbare doelen voor het realiseren van een circulaire economie met een duidelijk tijdsplan, minimumeisen per sector en voldoende financiële middelen. Jaag innovatie in circulariteit aan door minimum producteisen te stellen voor hergebruik, repareerbaarheid en recyclingmogelijkheden. Stimuleer daarnaast de toepassing van biobased grondstoffen om de transitie weg van fossiel te versnellen. MVO Nederland onderschrijft het programma [Circulair Nederland](#).